

Κείμενο παρέμβασης της Πρωτοβουλίας 'Ψ' στην ημερίδα του Υπουργείου Υγείας, 18/12/2017

“Το μέλλον των ψυχιατρικών νοσοκομείων σ’ ένα περιβάλλον κοινοτικής ψυχιατρικής. Κατάργηση ή μετασχηματισμός και με ποιες προϋποθέσεις”.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ Σ’ ΕΝΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΒΙΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕ ‘ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΕΝΑ’ ΨΥΧΙΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Ο τίτλος της σημερινής ημερίδας θα μπορούσε να είναι και ο προαναφερόμενος, αν θέλουμε να μείνουμε, για μια και μόνο φορά, στην πραγματικότητα που βιώνουμε καθημερινά άτομα με ψυχιατρική εμπειρία, οικογένειες, λειτουργοί ψυχικής υγείας, και γενικά, κοινωνικά στρώματα, όλο και πιο πλατιά, σε απόγνωση από την αφόρητη πίεση που ασκεί στο όλο της ύπαρξής τους η ραγδαία πτωχοποίησή τους που επιβάλλεται από τις ασκούμενες πολιτικές.

Ζούμε σήμερα σε μια κατάσταση όπου, όπως εδώ και χρόνια, οι ασκούμενες πολιτικές στην Ψυχική Υγεία έχουν αναχθεί στην απλή εκφορά λέξεων, οι οποίες, ακόμα και ως λέξεις, έχουν καταστήσει να σηματοδοτούν πράγματα διαμετρικά αντίθετα από αυτά που υποτίθεται ότι κάποτε εξέφραζαν.

Ποιες είναι οι κοινοτικές υπηρεσίες που υποτίθεται ότι αποτελούν το αποκαλούμενο «περιβάλλον» των ψυχιατρικών (ή, αν θέλετε, και των ψυχιατρικών τμημάτων των γενικών νοσοκομείων); Αφήνοντας ασχολίαστη τη λέξη «περιβάλλον», να θέσουμε τα εξής ερωτήματα:

Ποιες και πόσες κοινοτικές υπηρεσίες υπάρχουν; Και πώς λειτουργούν οι ελάχιστες που υπάρχουν; Έχει η λειτουργία τους την όποια σχέση με αυτό που αποκαλείται «ολοκληρωμένη κοινοτική παρέμβαση», ή είναι **απλώς εξωτερικά ιατρεία** που λειτουργούν στη βάση της **επιλογής** των θεωρούμενων ως «εύκολων» περιστατικών και του **αποκλεισμού** των πιο πολύπλοκων με τον εγκλεισμό και την ανάθεσή τους στις δομές του «σκληρού ιδρυματισμού»; Υπάρχει, έστω και κατ’ ελάχιστον, η κατ’ οίκον φροντίδα και στήριξη; Και είναι αλήθεια ότι, ακόμα και για το «εύκολο περιστατικό», το ραντεβού σε μια από αυτές τις κοινοτικές υπηρεσίες ορίζεται για μετά από τρεις μήνες, έως και ένα χρόνο; Ποιον ενδιαφέρει ο **κατακερματισμός των υπηρεσιών**, η απουσία έστω και της παραμικρής διασύνδεσης μεταξύ τους, η ανεξέλεγκτη λειτουργία των κινητών μονάδων των ΜΚΟ;

Μιλάτε για «ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης» και δεν κάνετε το παραμικρό βήμα ούτε καν για μια από τις εκ των ων ουκ άνευ παραμέτρους της, που είναι η πολύπαθη **τομεοποίηση**. Που εδώ και τριάντα χρόνια υποτιθέμενης «μεταρρύθμισης» ακούγεται μόνο ως λέξη και που η παρούσα ηγεσία του Υπουργείου την ανήγαγε σε «διοικητική μεταρρύθμιση», η οποία αποτέλεσε μια ακόμα «εργοθεραπευτική» δραστηριότητα των συμβούλων και επιτροπών της ψυχικής υγείας παρά ένα σχεδιασμό με το στοιχειώδες, έστω, **πρακτικό** αντίκρισμα. Γιατί δεν εφαρμόζετε την τομεοποίηση; Αλλά, ακόμα και αν την εφαρμόζατε, τι θα ήταν για σας τομεοποίηση; Οι γιγαντοτομείς των 300 και 500 χιλιάδων κατοίκων;

Μέσα σ’ αυτό το προαναφερθέν «περιβάλλον» της «κοινοτικής ψυχιατρικής», μιλάτε όχι για κατάργηση, αλλά για «μετασχηματισμό» των ψυχιατρικών. Και τι εννοείτε μ’ αυτό; Το **ποσοστό του 60-65% των ακούσιων εισαγωγών**; Την εσαεί πληθώρα των **ράντζων**; Την αδιαπραγμάτευτη και ανεξέλεγκτη εφαρμογή των **μηχανικών καθηλώσεων**, εξίσου στα ψυχιατρεία και στα γενικά νοσοκομεία (με τους θανάτους που προκαλούνται από αυτές) και γενικά την κλιμακούμενη **ιδρυματική βία**; Την **διαρκή**

παραβίαση, που έχει γίνει κανόνας, των δικαιωμάτων των ψυχικά πασχόντων, τόσο στη διαδικασία της ακούσιας νοσηλείας, όσο και στη διάρκεια της νοσηλείας – και φυσικά, στις διαδικασίες της δικαστικής συμπαράστασης και γενικά, σε ό,τι τους αφορά; Τον «θεραπευτικό» μονόδρομο του ψυχοφαρμάκου και την ανεξέλεγκτη χειραγώγηση της πλειονότητας της ψυχιατρικής κοινότητας **από τις φαρμακευτικές εταιρείες;** Την δραματική **υποστελέχωση** και **υποχρηματοδότηση** των υπηρεσιών;

Αν η παρούσα κυβέρνηση έχει πάρει διορία μέχρι το 2020 για να επιτελέσει αυτό που δεν πρόλαβε ο πάλαι ποτέ (κολλητός του Αδωνη) Π. Θεοδωράκης, δηλαδή το «βίαιο κλείσιμο», πώς αυτό δεν θα είναι «κατάργηση» και θα είναι «μετασχηματισμός» αν δεν έχει γίνει το ολοκληρωμένο δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών, εναλλακτικών στον εγκλεισμό;

Και τι πάει να πει «**μετασχηματισμός**»; Ότι το ψυχιατρείο μένει, αλλά «**εξωραϊσμένο**»; Ο μετασχηματισμός ήταν πάντα **μια στιγμή** στην διαδικασία της **Αποϊδρυματοποίησης** και του **ξεπεράσματος** του ψυχιατρείου. Σήμαινε (κάποτε) την βαθμιαία εισαγωγή μιας εναλλακτικής «κουλτούρας και πρακτικής», την κατάργηση των μηχανικών καθηλώσεων, ανοικτές πόρτες, την κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού, την ισοτιμία στη σχέση με τον ψυχικά πάσχοντα, τη μετάβαση έξω από το άσυλο και την έμπρακτη, υλική στήριξη, για μια ζωή με αξιοπρέπεια και πλήρη δικαιώματα μέσα στον κοινωνικό ιστό.

Ή μήπως έχουμε και εδώ κάτι αντίστοιχο με το «όχι/ναι» στα μνημόνια, δηλαδή, «όχι/ναι» στα ψυχιατρεία;

Είναι σαφές ότι το «ναι στα ψυχιατρεία», και προπαντός στις λογικές και τις πρακτικές που διέπουν την ιδρυματική/κατασταλτική λειτουργία τους και την κοινωνική τους αποστολή του κοινωνικού ελέγχου, αποτελεί την αμετάκλητη επιλογή όχι μόνο της πλειονότητας της ψυχιατρικής κοινότητας, αλλά και της επίσημης πολιτικής, που σ' ένα και μόνο πράγμα έχει δείξει ότι έχει την κατάλληλη τεχνογνωσία, αποτελεσματικότητα και συνέπεια: στο πώς να μεταλλάσσει το όχι σε ναι. Αν υπήρχε στις κυρίαρχες προθέσεις έστω και το ελάχιστο «όχι», αυτό θα φαινόταν στην (καθημερινή) πράξη... και δεν φαίνεται **πουθενά**.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, και ως συμβολική έκφρασή τους, δεν είναι τυχαίο ότι για μια ημερίδα με θεματικές τον «μετασχηματισμό» και την «κοινοτική ψυχιατρική», ο χώρος που επελέγη ως το καθ' όλα «κοινοτικό περιβάλλον» για την διεξαγωγή της, είναι στο εσωτερικό του κρατικού μηχανισμού, μέσα στο ίδιο το Υπουργείο. Κι ακόμα, ότι όλοι **οι ομιλητές είναι ψυχίατροι**, ενώ για τους «ασθενείς, συλλόγους εργαζομένων και φορείς», παρέχεται λίγη ώρα, στο τέλος, απλώς για «παρεμβάσεις» – ως εορταστικό περιτύλιγμα της εσαεί αδιαφιλονίκητης εξουσίας των «μοναδικών κατόχων της αλήθειας», που θα έχουν ήδη πει και αναλύσει (δηλαδή, αποφασίσει) αυτό που πρέπει να γίνει...

18/12/2017

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ